

Wolontariat, zaczynamy!

Scenariusz lekcji na godzinę do dyspozycji wychowawcy dla klas IV- VI

W RAMACH: **Programu rozwoju wolontariatu w szkołach**

Lekcja o wolontariacie pomoże dostrzec uczniom i uczennicom, że doświadczenia wolontariackie mogą być zgodne z ich zainteresowaniami, przyniosą im wiele korzyści, a jednocześnie uświadomią im, że działania na rzecz innych powinny uwzględniać aktualną sytuację i potrzeby grupy, której chcemy pomóc.

Program rozwoju wolontariatu w szkołach jest finansowany przez m.st. Warszawa w ramach projektu "Ochotnicy warszawscy". Bezpośrednim realizatorem programu jest Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej.

TEMAT: Wolontariat, zaczynamy!

OPRACOWANIE: Monika Prus-Głasczka

CZAS TRWANIA: 45minut

POZIOM NAUCZANIA: IV-VI klasa szkoły podstawowej

PRZEDMIOT: godzina do dyspozycji wychowawcy

CELE:

Podczas lekcji uczniowie i uczennice:

- zapoznają się z ideą wolontariatu;
- dowiedzą się, że wolontariat jest szerokim pojęciem i odnosi się nie tylko do działań zorganizowanych przez dorosłych w które mogą włączać się uczniowie i uczennice, ale także oddolnych inicjatyw i pomysłów;
- poznają różnorodne działania wolontariackie;
- zastanowią się, w jakiego rodzaju aktywności chcieliby się zaangażować w przyszłości.

MATERIAŁY POMOCNICZE:

Długopisy, flipchart lub tablica, flamastry, kartki, kredki.

ZAŁĄCZNIKI:

Załącznik nr 1 – Plansza „Bingo!” – wydruk dla każdej osoby,

Załącznik nr 2 – Aktywności wolontariackie – jeden egzemplarz pocięty wzdłuż linii.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

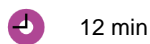
Rozpoczęcie zajęć

2 min

Na początku lekcji powiedz, że dzisiaj będziecie rozmawiać o wolontariacie. Dlatego ważna będzie gotowość do refleksji oraz rozmowy z innymi osobami.

Ćwiczenie 1 – „Bingo!”

12 min

Rozdaj uczniom i uczennicom arkusze z planszami „Bingo!” (Załącznik nr 1). Wyjaśnij, że gra polega na znalezieniu osób, która zgadzają się z zawartymi tam stwierdzeniami.

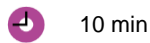
Instrukcja:

1. Porozmawiaj z osobami z klasy, znajdź osoby, które zgodzą się z poniższymi stwierdzeniami.
2. Pamiętaj, że możesz zapytać jedną osobę o jedno stwierdzenie.
3. Gdy uzyskasz potwierdzenie od kolegi lub koleżanki z klasy, wpisz jej imię w odpowiedni kwadrat. Krzyknij Bingo! jeśli uda ci się wypełnić imionami pola tworzące linię prostą lub po przekątnej (na skos).

W podsumowaniu ćwiczenia zwróć uwagę, że stwierdzenia na karcie gry dotyczyły wolontariatu i skojarzeń z nim związanych. W nawiązaniu do celów lekcji opowiedz, że uczniowie i uczennice dowiedzą się, czym jest wolontariat i w jaki sposób można zostać wolontariuszem lub wolontariuszką oraz co to dokładnie oznacza. Jeśli w szkole działa Szkolne Koło Wolontariatu lub są prowadzone

działania wolontariatu przywołaj przykłady. Zwróć uwagę, że wolontariat jest nieodpłatnym działaniem na rzecz innych. Zapytaj o znane przykłady działań wolontariackich.

Ćwiczenie 2 – Definicja

10 min

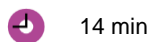
Poproś uczniów i uczennice, aby spróbowali stworzyć własną definicję wolontariatu za pomocą poniższego stwierdzenia opartego na własnej metaforze, skojarzeniu. Definicje mogą być także przedstawione za pomocą rysunku. Poproś chętne osoby o przedstawienie definicji klasie, możesz też zrobić wystawę plakatów.

Wolontariat jest jak.....bo.....

Przykład: Wolontariat jest jak podróż, bo daje możliwość poznaniu wielu nowych i ciekawych osób.

Podsumuj ćwiczenie prezentując oficjalną definicję wolontariatu – czyli nieodpłatnej, dobrowolnej pracy na cele społeczne. Poszukaj na forum połączenia między nią, a metaforami wypracowanymi przez uczniów i uczennice. Zwróć uwagę, że wolontariat podlega różnego rodzaju wytycznym: koło wolontariatu powinno mieć regulamin, wolontariusze i wolontariuszki podpisują specjalną umowę, a ich praca powinna być prezentowana i doceniana w różnej formie w społeczności szkolnej.

Ćwiczenie 3 – Aktywności wolontariackie

14 min

Podziel uczniów i uczennice na małe grupy i poproś o wylosowanie jednej karty z przykładowym działaniem (Załącznik nr 2). Poproś, aby grupy porozmawiały o tym działaniu, odpowiadając na poniższe pytania (dla ułatwienia zapisz pytania na tablicy):

1. Kto może być odbiorcą tego działania?
2. Jakie może mieć potrzeby?
3. Co możemy zrobić w ramach tego działania?

Pomysły mogą zostać spisane w formie plakatów przedstawiających chmury skojarzeń.

Podsumuj pomysły podkreślając, że każde działanie podejmowane w ramach wolontariatu powinno być realizowane z myślą o jego odbiorcach i ich potrzebach. Aby dobrze poznać te potrzeby możemy np. przeprowadzić wywiad, sondaż lub ankietę albo opracować mapę okolicy lub szkoły.

Następnie umieść pomysły na aktywności na tablicy (załącznik nr 2), a następnie poproś uczniów i uczennice, aby wybrali taką, w którą osobiście chcieliby się zaangażować, gdyby była realizowana. Jeśli jest możliwość rozmowy w parach, zachęć podopiecznych do rozmowy o swoich wyborach, poproś też, aby podeszli do tablicy i oznaczyli wybrane aktywności kropkami.

Podsumuj sondowanie, zwracając uwagę na różnorodność pomysłów i preferencji. Podkreśl, że poczucie satysfakcji z działania, w którym czujemy się dobrze i jest dla nas ciekawe, to także ważny aspekt pracy jako wolontariusz/ka.

Podsumowanie

7 min

W ramach podsumowanie lekcji zaproś uczniów i uczennice do dokończenia poniższych zdań. Możesz użyć do tego przygotowanej kostki ze stwierdzeniami lub rozłożyć kartki na podłodze – w takim wypadku uczniowie i uczennice spacerują po Sali, zatrzymują się przy wybranej karcie i rozmawiają z drugą osobą, która także się przy niej zatrzymała.

Po dzisiejszej lekcji, wiem...

Podobało mi się...

Sprawiło mi trudność...

Jestem zadowolony/zadowolona z...

Zaskoczyło mnie...

Załączniki:

- Załącznik nr 1 – Plansza „Bingo!”
- Załącznik nr 2 – Aktywności wolontariackie

Załącznik nr 1. Plansza „Bingo!”

Instrukcja:

- Porozmawiaj z osobami z klasy, znajdź osoby, które zgodzą się z poniższymi stwierdzeniami.
- Pamiętaj, że możesz zapytać jedną osobę o jedno stwierdzenie.
- Gdy uzyskasz potwierdzenie od kolegi, koleżanki z klasy wpisz jej imię w odpowiedni kwadrat.
- Krzyknij Bingo! jeśli uda ci się wypełnić imionami pola tworzące linię prostą lub po przekątnej (na skos).

Do dzieła! Znajdź osobę, która:

Lubi pomagać innym, jest gotowa nieść pomoc innym. Imię:.....	Zaopiekowałaby się twoim zwierzakiem, gdy Ty pojedziesz na wakacje. Imię:.....	Jest aktywna w szkole np. uczestniczy w różnych akcjach i projektach poza lekcjami. Imię:.....	Jest świadoma swoich mocnych stron i talentów (możesz poprosić o wymienienie jednego). Imię:.....
Lubi mieć coś do powiedzenia, ale nie chce działać na czele grupy. Dobrze działa z zaplecza. Imię:.....	Potrafi współpracować z innymi. Imię:.....	Dobrze sprawdza się w momentach, gdy trzeba być na czele grupy, przewodzić jej. Imię:.....	Ma zainteresowania/pasje, którymi zaraża innych. Imię:.....
Jest kreatywna i ma ciekawe pomysły. Imię:.....	Była już kiedyś wolontariuszem/ką. Imię:.....	Nie zraża się porażkami, gdy coś się nie uda, próbuje dalej. Imię:.....	Kiedy chce coś osiągnąć, bardzo się angażuje i można na nią liczyć. Imię:.....
Chętnie pomoże Ci w lekcjach, gdy będziesz miał/a kłopot. Imię:.....	Wie, że czasem pomaganie innym może być trudne i wtedy trzeba zadbać o siebie (np. o emocje). Imię:.....	Chętnie angażuje się w coś nowego, czego wcześniej nie robiła. Imię:.....	Potrafi słuchać innych (jest zainteresowana rozmową, jest empatyczna). Imię:.....

Załącznik nr 2. Aktywności wolontariackie

Zbiórka nakrętek	Konkurs szkolny
Pomaganie innym w odrabianiu prac domowych i nauce	Przeprowadzenie lekcji rówieśniczych na temat naszych pasji
Zorganizowanie kampanii na ważny temat	Zaaranżowanie w szkole kącika ciszy
Zbiórka karmy dla schroniska	Kiermasz szkolny na szczytny cel
Przygotowanie makiety ważnego miejsca w okolicy i określenie potrzeb odbiorców	Czytanie książek dzieciom z pobliskiego przedszkola
Cotygodniowe spotkania z seniorami przy herbacie	Rodzinny turniej dawnych gier i zabaw
Pomoc młodszym uczniom w stołówce szkolnej lub świetlicy	Zbiórka orzechów i żołądzi dla zwierzaków z ZOO